

Svar på Sirpa Kauppinens och 20 andra ledamöters motion om att möjliggöra boendegemenskaper för äldre

VD/3149/00.02.00.03/2017

JTS/ML-L/NL/LL/EA

Ledamoten Sirpa Kauppinen och 20 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Fullmäktigemotion om att möjliggöra boendegemenskaper för äldre

Enligt en enkät är en tredjedel av den äldre befolkningen intresserad av att bo i boendegemenskaper. Man vill undvika anstaltsliknande boende, även om rädslor anknutna till ensamhet är vanliga.

Vi föreslår att Vanda tillsammans med äldre söker modeller och lösningar för boendegemenskaper.”

Stadsfullmäktige beslutade (27.3.2017 § 11) att ta upp saken till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård konstaterar följande som sitt svar:

Kap. 3 § 14 i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre definierar principerna för långvarig vård och omsorg. Kommunen ska i första hand ge äldre personer långvarig vård och omsorg som stöder ett värdigt liv med hjälp av öppenvårdstjänster inom social- och hälsovården som ges i den äldre personens hem och med övriga öppenvårdstjänster inom social- och hälsovården, dessa tjänster ska till innehåll och omfattning anpassas efter den äldre personens servicebehov vid respektive tillfälle.

I den av social- och hälsovårdsministeriet publicerade kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen 2017–2019 rekommenderar man att när lösningar för boende och service planeras följer man normalitetsprincipen så att äldres bostäder så ofta som möjligt finns i det vanliga bostadsbeståndet. Enligt kvalitetsrekommendationen ska man för att boende och service kan samordnas på ett fungerande sätt dessutom utveckla nya typer av tillgängliga boendelösningar som främjar samhörighet, trygghet och självbestämmande samt beaktar förändringar i de äldres funktionsförmåga.

Gemenskapsboende är inte ett entydigt begrepp, utan gemenskapsboende kan avse ett brett spektrum av olika boende- och servicelösningar. Enligt en undersökning om äldres boende (2017) var äldre i fråga om gemenskapsboende mest intresserade av ett tryggt och hinderfritt boende, möjlighet att få hjälp i vardagen och rimliga priser. I fråga om gemenskapsboende var äldre också intresserade av gemensamma fritidsverksamheter och vardagssysslor. När det gäller gemenskapsboende lyftes i undersökningen fram önskemål om en bostad där man kan vara för sig själv i lugn och ro, men som också är en plats för socialt umgänge med andra. Många var också beredda på att turas om att städa och laga mat tillsammans. Närmare 30 procent var intresserade av gemensam matlagning, av kvinnorna visade så många som 42 procent intresse för att turas om med matlagningen. Av männen skulle 52 procent vara beredda på fastighetsskötsel och 41 procent av svarspersonerna skulle vara beredda på att turas om att städa i gemensamma utrymmen.

Gemenskapsboende kan ses som en boendeform och ett levnadssätt för personer som har funktionsförmåga, närmar sig pensionsåldern eller är i pensionsåldern. I detta sammanhang är det inte fråga om ett ålderdomshem, vårdhem eller servicehus, utan man kommer till huset i funktionsdugligt skick. Det är inte meningen att gemenskapen ansvarar för omvårdnaden av sina boende, utan ser till att ingen av medlemmarna i gemenskapen blir ensam. När en boende blir i sämre skick har denna möjlighet att skaffa nödvändiga personliga tjänster. Inte ens i detta sammanhang behöver den boende flytta från huset.

Om gemenskapsboende kan man också tala om i anslutning till servicehus och effektiverat serviceboende. I sådana fall har de boende större behov av hjälp och de har fått ett beslut om serviceboende enligt socialvårdslagen.

I Vanda har invånare, föreningar och regionala aktörer möjlighet att utnyttja stadens lokaler i anslutning till bl.a. äldrecenter och servicehus för möten och gemensam verksamhet. Vid äldre- och handikappservicens centraliserade klient- och servicehandledning, Seniorrådgivningen, spelar den s.k. principen om att få alla tjänster över en disk en central roll. Där utreds klientens situation, denna får råd om verksamhet på eget initiativ, bl.a. organisationsverksamhet (referensgrupper, stödgrupper för närståendevårdare etc.) samt stöd i att ansöka om olika stöd och tjänster. Klient- och servicehandledningen bedriver ett nära samarbete med organisationer, församlingar, övriga sektorer i kommunen, såsom idrotts-, kultur-, bildningsväsendet, boendet och primärhälsovården, socialvården, rehabiliteringen och den specialiserade sjukvårdens serviceproducenter.

En god boendegemenskap uppstår inte på ett ögonblick. Av erfarenhet kräver utvecklingen av en fungerande boendegemenskap tid, gemensamma samtal och att deltagarna bekantar sig med varandra. De boende känner inte alltid ens varandra då de flyttar till ett gemenskapsboende. En känsla av samhörighet skapas inte på detta sätt, även om det skulle ha byggts och erbjudits utrymmen för detta ändamål. Social- och hälsovårdsväsendet kan tillsammans med äldrerådet hjälpa till att hitta likasinnade människor som befinner sig i samma livssituation, för att möjliggöra skapandet av ett genuint gemenskapsboende. För närvarande finns gemenskapsboende på stadens egna och privata serviceproducenters seniorhus, servicehus samt äldrecenter. I det blivande boendecentret i Myrbacka färdigställs år 2019 servicebostäder på olika nivåer och gemensamma lokaler till de äldres förfogande.

I Vanda pågår ett arbete med att göra upp ett välfärdsprogram på stadsnivå för åren 2018-2021. I samband med att programmet görs upp tar Vandas social- och hälsovårdsväsen hänsyn till specialbehoven hos äldre för att utveckla olika boendeformer och tar också gemenskapsboendet i beaktande.

Stadsstyrelsen 11.9.2017 § 16

Förslag av biträdande stadsdirektören för social- och hälsovårdsväsendet:

Stadsstyrelsen beslutar, att

- a) ge Sirpa Kauppinen och de 20 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.9.2017 § 9

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Sirpa Kauppinens och 20 andra ledamöters motion om att möjliggöra boendegemenskaper för äldre

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

tf. direktör för äldre- och handikappservicen Minna Lahnalampi-Lahtinen, tfn 09 8392 0028,

fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

tf. servicechef Nina Linja, tfn 09 8392 9227, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi